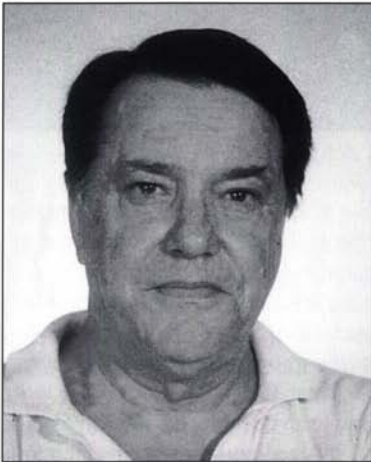

KRONIKA ODSJEKA

OBLJETNICE

SEDAMDESETGODIŠNJICA Prof. dr. Mladena Friganovića

Prof. dr. Mladen Friganović

Dana 10. svibnja 1997. godine navršilo se 70 godina od rođenja dr Mladena Ante Friganovića, redovnog sveučilišnog profesora našeg odsjeka. Rođen je u Šibeniku, gdje je svršio pučku školu i gimnaziju. Studirao je geografiju na PMF-u u Zagrebu, gdje je i diplomirao 1953. godine. Doktorirao je 1959. godine disertacijom "*Polja gornje Krke - regionalna studija*" na Geografskom odsjeku PMF-a Sveučilišta u Zagrebu. Od 1953. godine je asistent, od 1962. docent, od 1967. izvanredni i od 1973. redovni profesor na Geografskom odsjeku. Bio je na postdoktorskom studiju na Sorbonni kao stipendist francuske vlade 1962. - 1963., istraživao je migracije pri OECD u Parizu (rujan - prosinac

1970.) i gostovao kao profesor na poslijediplomskom studiju na University of Nebraska u Lincolnu, SAD (siječanj - svibanj 1977.).

Bio je tajnik i predsjednik Hrvatskog geografskog društva, i prodekan PMF-a. Znanstveno i stručno je radio kao šef odjela za demografska istraživanja u Institutu za društvena istraživanja Sveučilišta u Zagrebu gdje je sudjelovao na opsežnom projektu "*Uzroci i posljedice demografskih kretanja u SR Hrvatskoj*". Bio je voditelj dvaju znanstvenih državnih projekata: "*Stanovništvo kao faktor regionalnog diferenciranja*" i "*Geografski aspekt urbanizacije SR Hrvatske*". Bio je član Nacionalnog komiteta za geografiju.

Prof. dr Mladen Friganović bavi se demogeografijom (općenito, svijet, Hrvatska, hrvatsko primorje i šibenski kraj) i regionalnom geografijom Azije, te stanovništvom kao faktorom regionalizacije. Objavio je 80-ak znanstvenih i 90-ak stručnih radova u domaćim i inozemnim časopisima. Dao je doprinos demografskom i demogeografskom poznavanju procesa u Hrvatskoj, tipizaciji općeg kretanja stanovništva, tipizaciji dobnog sastava, te njihovoj primjeni u demo(geo)grafskom istraživanju Hrvatske. Znanstveno se neprestano usavršavao i rado prenosio svoja saznanja na brojnim međunarodnim skupovima (u Francuskoj, Austriji, Njemačkoj, Mađarskoj, Bugarskoj, SAD, Rusiji i dr.).

Nastavne godine 1960./'61. počeo je predavati novi kolegij *socijalna geografija I - stanovništvo s vježbama* i od tada vodi

kolegije demo(geo)grafskih sadržaja, na dodiplomskom i poslijediplomskom studiju na PMF-u, kao i na interdisciplinarnom poslijediplomskom studiju na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu. Zaslužan je za uvođenje i unapređivanje demogeografije u studiju geografije. Svoj je sveučilišni nastavni rad uvijek podupirao priručnicima, skriptama i sveučilišnim udžbenicima, od kojih je iznimno značajan temeljni sveučilišni udžbenik *Demogeografija*. Mnogima je bio voditelj diplomskih i mentor pri izradi magistarskih i doktorskih teza.

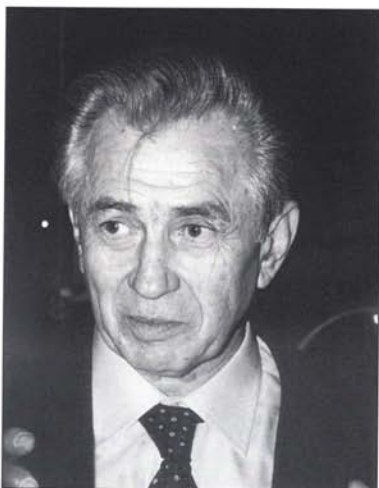
Član je Hrvatskog geografskog društva, Sociološkog društva Hrvatske, Statističkog društva i Međunarodnog saveza za znanstveno proučavanje stanovništva (Liege). Suradivao je s Međunarodnim komitetom za koordinaciju nacionalnih demografskih istraživanja (CICRED, Pariz). Odlikovan je Ordenom zasluga za narod sa srebrnom zvijezdom (1967.), Medaljom grada Šibenika (1966.), Priznanjem Geografskog društva Hrvatske (1977.), Poveljom i plaketom Sveučilišta u Zagrebu (1985.) i Spomenicom domovinske zahvalnosti (1996.). Počasni je član Makedonskog geografskog društva (1983.).

Uz najbolje želje za 70. rođendan poželimo mu mnogo novih znanstvenih uspjeha, te zdravlja, radosti i veselja u životu.

Danijel Orešić

ŠEZDESETPETA OBLJETNICA Prof. dr. Miroslava Sića

Rođen je u 15. studenog 1932. u Sremskoj Kamenici gdje je i završio osnovnu školu. Gimnaziju pohađa u Sremskim Karlovcima i Zagrebu. Geografiju je studirao na PMF-u u Zagrebu gdje je diplomirao 1955. godine. Nakon rada u IV. gimnaziji i Konzervatorskom zavodu, 1958. godine izabran je za asistenta u Geografskom zavodu

Prof. dr. Miroslav Sić

PMF-a u Zagrebu. Poslijediplomski studij završio je 1965. godine obranom magistarskog rada "Agrarna naselja Srednje Posavine u Hrvatskoj". Doktorsku disertaciju "Bosutska nizina - prilog poznavanju regionalne geografije Hrvatske" obranio je 1974. g. na PMF-u u Zagrebu. Iste godine izabran je za docenta, od 1982. je izvanredni, a od 1989. redovni profesor na Geografskom odsjeku. Boravio je na usavršavanju na Université de Paris X - Nanterre (1977. i 1983.).

Prof. Sić bio je predstojnik Zavoda za geografiju (1990.-1994.) i pročelnik Geografskog odsjeka (1994.-1997.). U dva mandata bio je predsjednik Hrvatskog geografskog društva (1976.-1977. i 1978.-1979.), a više puta član upravnog odbora HGD-a. Od 1990. je glavni urednik znanstvenog časopisa HGD-a, Geografskog glasnika. Uredio je i "Spomen zbornik o 30. obljetnici Geografskog društva Hrvatske 1947.-1997." u kojem su objavljeni radovi sa znanstvenog skupa.

Znanstveni interes prof. Sića usmjeren je u prvom redu na problematiku prometne, a zatim i ekonomske te regionalne geografije. Dao je znanstveni doprinos u izučavanju

razvoja i strukture prometnog sustava Hrvatske, mreže autocesta, uloge autobusnog prometa i organizacije prostora. Bio je voditelj jednog znanstvenog projekta, kao voditelj pojedinih tema sudjelovao je u istraživačkom programu 7 projekata, a danas je angažiran kao suradnik na projektu "Urbanizacija Hrvatske". Objavio je 40-ak znanstvenih radova u domaćim i inozemnim časopisima te preko 30 stručnih radova u Geografskom horizontu, enciklopedijama, atlasima ili kao znanstvene elaborate i ekspertize u prostornim planovima. Koautor je nekoliko knjiga i srednjoškolskih udžbenika.

Na geografskom odsjeku PMF-a prof. Sić predaje kolegije prometna *geografija*, *ekonomska geografija* i *geografija Europe*. Na poslijediplomskom studiju na PMF-u predaje kolegij *promet i organizacija prostora*, a na Agronomskom fakultetu kolegij *elementi i dinamika krajobraz*a. Tijekom nastavničkog rada na Fakultetu vodio je oko 200 diplomskih radova, vodio je izradu magistrarskih radova i bio član komisija za ocjenu i obranu doktorskih disertacija.

Prof. Sić je član Hrvatskog geografskog društva, Hrvatskog znanstvenog društva za promet i Hrvatske sekcije europskog udruženja regionalnih istraživanja (ERSA).

Povodom njegove obljetnice poželimo prof. Siću još mnogo radnih uspjeha, zdravlje i veselje u privatnom životu.

Milan Ilić

ŠEZDESETGODIŠNJICA

Prof. dr. Andrija Bognara

Dr Andrija Bognar, redovni sveučilišni profesor, proslavio je 1997. godine svoj 60. rođendan. Rođen je u Zdencima, općina Orahovića, 9. ožujka 1937. godine. Godine 1975. magistrirao je geografiju s temom "Osobine i regionalno značenje Banskog brda i

Prof. dr. Andrija Bognar

Južne baranjske lesne zaravni" a doktorirao 1982. godine disertacijom "Baranja - geomorfološka studija". Najprije je urbanist - prostorni planer na Urbanističkom institutu Republike Hrvatske (1964.) i profesor na Gimnaziji Beli Manastir (1965. - 1968.). Od 1968. do 1975. godine je asistent na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu, a potom znanstveni asistent (1975.), docent (1983.), izvanredni i od 1991. godine redovni profesor na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Bio je tajnik Geografskog društva Hrvatske, član Malog vijeća Hrvatskog prirodoslovnog društva, pročelnik Geografskog odsjeka (1990. - 1992.), predstojnik Zavoda za geografiju i prostorno uređenje GO (1995. - 1997.). Voditelj je državnog projekta "Geomorfološko kartiranje RH", u sklopu kojeg objavljuje niz zapaženih radova.

Prof. dr. Andrija Bognar znanstveno je usmjeren na geomorfologiju i kvartarnu geologiju, no bavi se i geoeкологијом (posebno kompleksnim vrednovanjem terena) i političkom geografijom. Objavio je preko 150 znanstvenih i stručnih radova u domaćim i inozemnim časopisima. Sudjelovao je pri

izradi elaborata i prostorno-planerskih studija u sklopu kojih njeguje i razvija primijenjenu geomorfologiju. Kao član međunarodnih ekspedicija sudjelovao je u istraživanjima periglacialnih područja Alaske, kanadskog Arktika i prapornog područja Kine. Bio je na studijskim putovanjima u SAD, Kanadi, Kini, bivšem SSSR-u, Saudijskoj Arabiji, Siriji, Jordanu, Libanonu i dr. Dao je doprinos regionalnoj geomorfologiji hrvatske, kvartarnoj geomorfologiji i geologiji, geomorfološkom kartiranju i poznavanju padinskog reljefa.

Prof. dr Bognar predaje kolegije *geomorfologija, osnove geomorfologije i geoeкологија* na dodiplomskom, a *aplikativna geomorfologija i geomorfološko kartiranje* na poslijediplomskom studiju. Predavao je i predaje kolegije i izvan matične ustanove. U svom bogatom nastavničkom radu mnogi su studenti kod njega diplomirali, a voditelj je i magistarskih i doktorskih radova.

Član je Hrvatskog geografskog društva, Hrvatskog geološkog društva, počasni član Mađarskog geografskog društva, INQUA (International Union of Quaternary Research) i IAG (International Association of Geomorphologists). Nagrađen je posebnom nagradom Lesne komisije INQUA, Birmingham, 1977. godine. Drago nam je objaviti vijest da je prof. dr. A. Bognar izabran za člana Geoznanstvenoga odjela Mađarske akademije znanosti iz inozemstva.

Poželimo našem cijenjenom kolegi još puno uspjeha i zadovoljstva u njegovu daljnjem radu, te ostvarenje svih želja uz čestike povodom njegova rođendana.

Danijel Orešić

ŠEZDESETGODIŠNJICA

Prof. dr. Milana Vreska

Dana 27. siječnja 1997. godine dr. prof. Milan Vresk proslavio je svoj šezdeseti

Prof. dr. Milan Vresk

rođendan. Rođen je u Žarovnici u Hrvatskom zagorju 1937. godine, gdje je i pohađao osnovnu školu, koju je završio u Velikoj Gorici. Srednju školu završio je u Križevcima, a po njenom završetku upisao je studij geografije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. Diplomirao je 1964. godine, a po završetku dodiplomskog studija, upisao je i završio poslijediplomski studij te 1968. godine magistrirao s temom *"Agrarna struktura i orijentacija kao odraz socijalno-geografskih promjena na primjeru katastarskih općina Vidovec i Druškovec kod Varaždina"*. Godine 1972. doktorirao je na Geografskom odsjeku PMF-a s tezom *"Prigorje Kalnika - demografski razvoj i socijalno geografske promjene kraja"*. Od 1965. godine radi kao asistent na istom odsjeku, 1974. godine izabran je za docenta, 1982. za izvanrednog profesora, a 1988. za redovnog profesora.

Prof. dr Milan Vresk boravio je na znanstvenom usavršavanju na sveučilištima u Münchenu, Mainzu, Bonnu i Stuttgartu te na School of Economics and Political

Sciences i University College u Londonu. Bavi se urbanom geografijom, teorijom geografije te prostornim planiranjem. Utemeljio je i kole-gije iz tih područja te ih predaje na dodiplom-skom studiju. Autor je 50-ak znanstvenih i 30-ak stručnih radova te četiri sveučilišna udžbenika: "Osnove urbane geografije", "Razvoj urbanih sistema u svijetu", "Grad u regionalnom i urbanom planiranju" i "Uvod u geografiju". Osim na dodiplomskom studiju na Geografskom odsjeku PMF-a, gdje danas predaje kolegije urbana geografija, teorija geografije i uvod u prostorno planiranje, predavao je i na posljediplomskim studijima na PMF-u i Arhitektonskom fakul-tetu u Zagrebu. Prof. Vresk mentor je mnogim geografima, pomažući im u obrazovanju i znanstvenom usavršavanju. Bio je višegodi-šnji urednik časopisa Geografskog odsjeka "Radovi" (danas "Acta Geographica Cro-atica"). Aktivno je sudjelovao na brojnim domaćim i međunarodnim znanstvenim skupovima.

Od studentskih dana član je Hrvatskog geografskog društva u sklopu kojeg je aktivan posebice na polju unapređenja nastave geografije u osnovnim i srednjim školama. Član je Upravnog odbora Hrvatskog geografskog društva, čiji je bio i predsjednik.

Suradivao je s Urbanističkim institutom Hrvatske i Ministarstvom prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja RH. Član je Hrvatskog društva za sustave.

Čestitamo prof. dr Milanu Vresku njegov šezdeseti rođendan i želimo mu daljnje uspjehe u struci i izvan nje.

Dražen Njegač

DIPLOMIRALI 1996./97. (prema knjizi diplomskih radova)

1. Helga BUBANOVIĆ, Kvaternikov trg kao trgovačko poslovni subcentar Zagreba, 22. 10. 1996.
2. Marija PRANJIĆ, Historijsko geografski razvoj općine Orašje, 28. 10. 1996.
3. Robert VRBANIĆ, Hidrogeografske značajke Jadranskog mora, 28. 11. 1996.
4. Dinko MEIĆ-SIDIĆ, Turizam Pirovca, 6. 11. 1996.
5. Renata PETEK, Hidroenergetsko iskorištavanje Drave kao faktor transformacije pridravlja, 11. 11. 1996.
6. Ivan MADŽAR, Medugorje, 5. 12. 1996.
7. Dubravka BILUŠIĆ, Mreža zračnih luka u Hrvatskoj, 12. 12. 1996.
8. Anđelina JURČIĆ-SEVEROVIĆ, Grožnjan, 12. 12. 1996.
9. Igor TIŠMA, Stanovništvo RH prema popisu 1991. u usporedbi sa stanovništvom i površinom europskih zemalja, 18. 12. 1996.
10. Vlado NOVOSEL, Ivanićgradski kraj, 19. 12. 1996.
11. Marija KROFLIN, Geomorfološke osobine doline Sutle od Kumrovca do utoka u Savu, 23. 12. 1996.
12. Dajana RASTOVČAN, Hidrogeografske značajke Vranskog jezera na otoku Cresu, 29. 1. 1997.
13. Tihomir KORAC, Turizam Floride, 30. 1. 1997.
14. Ivančica PRUGOVEČKI, Geomorfološke osobine Nacionalnog parka Risnjak, 31. 1. 1997.
15. Dijana BIUK, Cetinska krajina, 6. 2. 1997.
16. Krešimir ŽUPETIĆ, Orogeneze i rudna bogatstva Rusije, 6. 2. 1997.
17. Roman CVETKO, Podsused - razvoj najzapadnijeg dijela Zagreba, 12. 2. 1997.
18. Stipica KOVAČ, Šibenik u prostoru i vremenu, 12. 2. 1997.

19. Goran MARIJAN, Urbani sistem i regionalizacija Kine, 12. 2. 1997.
20. Tomislav PEJAKOVIĆ, Industrija kao faktor gospodarskog razvoja Vinkovaca, 13. 2. 1997.
21. Tatjana RIZMAN, Varaždinske Toplice, 14. 2. 1997.
22. Snježana BRAJEK, London - primjer razvoja i uređenja velike gradske aglomeracije, 27. 2. 1997.
23. Tajana RADIĆ, Brašćansko područje, 19. 3. 1997.
24. Lidija BOŠNJAK-ZONJIĆ, Razvoj crkvenih župa u centralnomjesnoj organizaciji SZ Hrvatske, 21. 3. 1997.
25. Sanja MELEC, Fizičko-geografske osobine bazena Velike i Male Paklenice, 21. 3. 1997.
26. Milka BOSANAC, Uzroci i posljedice depopulacije Žumberka, 16. 4. 1997.
27. Antonija JURICA, Turizam grada Zadra, 16. 4. 1997.
28. Adriana SEVEROVIĆ, Turizam Žumberka, 17. 4. 1997.
29. Alen VOKAS, Daruvar: razvoj grada i okolice, 17. 4. 1997.
30. Ljiljana ĆURIC, Historijsko-geografski razvoj Slavonskog Broda, 18. 4. 1997.
31. Jasmina DEŽELIĆ, Hidrogeografske značajke poriječja Česme, 18. 4. 1997.
32. Amir OBHOĐAŠ, Industrija kao faktor razvoja grada Zadra, 18. 4. 1997.
33. Irena RUKAVINA, Utjecaj gospodarstva na ekološke prilike zagrebačke Dubrave i Sesveta, 18. 4. 1997.
34. Hrvoje ZEKANOVIĆ, Skradin, 18. 4. 1997.
35. Ana PUPAČIĆ, Stanovništvo općine Omiš 1948. - 1991., 28. 4. 1997.
36. Maja KORUNIĆ, Fizičko-geografske osobine šireg područja Vranskog jezera, 30. 4. 1997.
37. Mladen MATICA, Historijsko-geografski razvoj Đurđevca, 26. 5. 1997.
38. Denis SINGER, Prehrambena industrija u Velikim Zdencima - industrijsko-geografski razvoj, 26. 5. 1997.
39. Miroslav KOZINA, Metropolitensko područje Los Angelesa, 27. 5. 1997.
40. Predrag UNČANIN, Rijeke Sibira, 3. 6. 1997.
41. Stjepan BENKOVIĆ, Garešnica, 16. 6. 1997.
42. Kristina BUČAR, Zabok u urbanom sistemu Hrvatskog zagorja, 19. 6. 1997.
43. Anto ČIČAK, Prirodnogeografske osobine zavale Kupreškog polja, 19. 6. 1997.
44. Danijela KISIĆ, Zračna luka Dubrovnik, 24. 6. 1997.
45. Mirjana MIKNJIĆ, Stanovništvo otoka Raba, 25. 6. 1997.
46. Patricija BRZICA, Razvoj i suvremene karakteristike lučkog sistema Rijeka, 26. 6. 1997.
47. Ksenija GROZAJ, Razvoj Krapine i okolice, 27. 6. 1997.
48. Aleksandra SRNEC, Zakon primarnoga grada u razvoju urbanih sistema Latinske Amerike, 3. 7. 1997.
49. Palmira VINKOVIĆ, Historijska jezgra Varaždina, 3. 7. 1997.
50. Anica BILIĆ, Županja - razvoj i funkcionalno značenje, 4. 7. 1997.
51. Ljiljana JEMIĆ, Hidrogeografske značajke Crne Mlake, 4. 7. 1997.
52. Goran ANIĆ, Japan - suvremeni procesi industrijalizacije i polarizacije, 7. 7. 1997.
53. Tamara BOGDANOVIĆ, Industrija kao faktor razvoja grada Šibenika, 7. 7. 1997.
54. Snježana HORVATIĆ, Historijsko-geografske značajke razvoja manufakture i industrije u samoborskom kraju do 1941., 7. 7. 1997.
55. Ante SMOLJO, Industrija u ekonomsko-geografskoj strukturi općine Solin, 7. 7. 1997.
56. Marija BATINIĆ, Etape prometne valorizacije Siska, 10. 7. 1997.

57. Andrea BULJAN, Suvremeni razvoj samoborskog kraja, 11. 7. 1997.
58. Vjekoslav ROBOTIĆ, Ferdinandovac - suvremeni razvoj naselja, 11. 7. 1997.
59. Bosiljka KREŠO, Sesevski Kraljevec: transformacija sela u suvremeno naselje grada Zagreba, 30. 9. 1997.
60. Željka GAJDAK, Historijsko-geografski razvoj glinskog kraja, 3. 10. 1997.
61. Ankica MATEJAŠ, Industrija kao faktor razvoja općine Križevci, 6. 10. 1997.
62. Alenka POHULEK, Historijsko geografske značajke razvoja industrije u gradu Varaždinu do 1941., 6. 10. 1997.
63. Arijano JURMAN, Stanovništvo Istarske županije 1981. - 1991.: gustoća naseljenosti, prirodno i opće kretanje, 8. 10. 1997.
64. Vlasta VINCELJ, Turističko naselje Červar-Porat, 8. 10. 1997.

MAGISTRIRALI 1996./97.
(prema knjizi magistarskih radova)

1. Vjekoslav ŠIMUNOVIĆ, Centralitet naselja Zapadno-hercegovačke županije, 8. 7. 1997.

DOKTORIRALI 1995./96.
(prema knjizi doktorskih radova)

1. Maja SALETTO-JANKOVIĆ, Geoko- loške značajke nacionalnog parka Paklenica, 26. 6. 1997.
2. Sven KULUŠIĆ, Kornatski otoci - razvoj pejzaža, gospodarskog iskorištavanja i (ne)naseljenosti, 7. 7. 1997.
3. Laura ŠAKAJA, Prostorna organizacija kulturnih djelatnosti u Hrvatskoj, 8. 7. 1997.

**SUDJELOVANJE NASTAVNIKA I SU-
RADNIKA ODSJEKA NA STUDIJSKIM
BORAVCIMA I ZNANSTVENIM
SKUPOVIMA 1996./97.**
(prema pojedinačnim izvještajima)

Mr. Ksenija Bašić, asistent

- Međunarodni stručni skup Oddelka za geo- grafiju Univerze u Ljubljani i Geo- grafskog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.

Dr. Andrija Bognar, red. prof.

- Znanstveno savjetovanje s međunarodnim sudjelovanjem "Prirodoslovna istraživa- nja riječkog područja", Prirodoslovni muzej Rijeka, županija Primorsko-go- ranska, Grad Rijeka, 23. do 26. listopada 1996.

Podnesak: Lesni otoci Kvarnera

- 93 rd Annual Meeting of The Association of American Geographers, 1. do 5. travnja 1997., Fort Worth, Texas, USA

Podnesak: "Erosional surfaces of the Outer Dinarides"

Podnesak: "Beyond Borders: Regional and Local Perspectives"

- Međunarodni stručni skup Oddelka za geo- grafiju Univerze u Ljubljani i Geograf- skog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Za- grebu, Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.

Podnesak: "Političko-geografske implikacije razvoja pograničnih područja Republike Hrvatske"

- Földrajz - hagyomány és jövő 1872-1997, A 125 éves Magyar földrajzi társaság jubileumi rendezvény - sorozata, Budapest, Mađarska, 20. do 23. svibnja 1997.
- Podnesak: "Geomorfologiai kutatások horvátországban" (Geomorfološka istraživanja u Hrvatskoj)
- VIII Pacific Science Inter-Congress - Islands in the Pacific, The University of the South Pacific, Suva, Fidi, 13. do 19. srpnja 1997.
- Podnesak: "Neotectonics and Landforms of Islands in the NW-Adriatic Sea, Croatia"
- Podnesak: "'Loess' islands of the Kvarner region, Adriatic Sea, Croatia"
- Dr. Zoran Curić, viši asistent**
- Međunarodni znanstveni skup "Conditions of the Foreign Tourism Development in Central and Eastern Europe", Department of Regional and Tourism Geography, Wrocław University, Sklarska Poreba, Poljska, 22. do 24. listopada 1996.
- Podnesak: "Tourism in Dubrovnik-Neretva County"
- Međunarodni stručni skup Oddelka za geografiju Univerze u Ljubljani i Geografskog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.
- Mr. Sanja Faivre, asistent**
- Fourth International Conference on Geomorphology, Gruppo Nazionale Geografia Fisica e Geomorfologia del Consiglio Nazionale delle Ricerche, Bologna, Italija, 28. kolovoza do 3. rujna 1997.
- Studijski boravak u Clermont-Ferrandu na Sveučilištu Blaise Pascal, Francuska, 1. siječnja do 30. lipnja 1997. u svrhu izrade kotutorske doktorske disertacije.
- Dr. Dragutin Feletar, red. prof.**
- Znanstveni skup "600 godina Ivanca", HAZU - Zavod za znanstveni rad Varaždin, Ivanec, 30. rujna do 1. listopada 1996.
- Podnesak: "Promjene u prostornoj slici naseljenosti Ivanečkog kraja"
- Znanstveni skup "Petar Zrinski i Fran Krsto Frankopan", HAZU, Čakovec-Zagreb, 30. listopada 1996.
- Podnesak: "Značenje utvrde Novi Zrin"
- Znanstveni kolokvij "640 godina Koprivnice", Muzej grada i Hrvatsko povijesno društvo, Koprivnica, 5. studenog 1996.
- Uvodni podnesak: "Koprivnica od 1356. do 1690. godine"
- Znanstveni skup "Eko-efikasnost u hrvatskoj industriji", Hrvatska gospodarska komora i Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj, Zagreb, 28. siječnja 1997.
- Stručno savjetovanje nastavnika iz hrvatske dijaspeore, Ministarstvo prosvjete i športa, Zagreb, 15. i 16. svibnja 1997.
- Podnesak: "Za novi program geografije u nastavi hrvatskih škola u inozemstvu"
- Međunarodni stručni skup Oddelka za geografiju Univerze u Ljubljani i Geografskog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.

- Stručno savjetovanje nastavnika iz hrvatske dijaspore, Ministarstvo prosvjete i športa, Novi Vinodolski, 30. lipnja do 10. srpnja 1997.

Podnesak: "Suvremene demografske promjene u Hrvatskoj"

Podnesak: "Transformacija hrvatskog gospodarstva u uvjetima tranzicije"

- Znanstveni međunarodni skup "Population changes in urban regions of the east-central Europe in the conditions of their socio-economic transformations", Institut za ekonomsku geografiju i prostorno planiranje Sveučilišta u Lodzu, Lodz, Poljska, 27. do 30. rujna 1997.

Podnesak (koautorstvo Z. Stiperski): "Processes of transition as factor of change in number and structure of population in counties seats and towns of Croatia"

Mr. Anita Filipčić, asistent

- Međunarodni stručni skup Oddelka za geografiju Univerze u Ljubljani i Geografskog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.

Dr. Mladen Ante Friganović, red. prof.

- Međunarodni stručni skup Oddelka za geografiju Univerze u Ljubljani i Geografskog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.

Dr. Borna Fürst - Bjeliš, asistent

- Međunarodni znanstveni skup "Triplex Confinium" after the Vienna War (1683-1699): Problems of Micro-Historical

Research, Workshop, Institut of South-east Europe, Budapest, Mađarska, 21. do 22. ožujka 1997.

Mr. Milan Ilić, asistent

- Međunarodni stručni skup Oddelka za geografiju Univerze u Ljubljani i Geografskog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.

Dr. Darko Mihljević, viši asistent

- Znanstveno savjetovanje s međunarodnim sudjelovanjem "Prirodoslovna istraživanja riječkog područja", Prirodoslovni muzej Rijeka, županija Primorsko-goranska, Grad Rijeka, 23. do 26. listopada 1996.

Podnesak: Reljef strukturnog podrijetla i strukturno-geomorfološka obilježja kvarnerskog područja

Dr. Novosel-Žic, red. prof.

- Znanstveno savjetovanje s međunarodnim sudjelovanjem "Prirodoslovna istraživanja riječkog područja", Prirodoslovni muzej Rijeka, županija Primorsko-goranska, Grad Rijeka, 23. do 26. listopada 1996.

- Međunarodni stručni skup Oddelka za geografiju Univerze u Ljubljani i Geografskog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.

- Simpozij "550 godina Franjevac na Košljunu", Košljun, 7. lipnja 1997.

Dr. Dražen Njegač, docent

- 17. zborovanje slovenskih geografa 1996., Ptuj-Ormož-Ljutomer, Slovenija, 23. do 26. listopada 1996. Gostujuće sudjelovanje.

Podnesak: "Dnevne migracije radne snage iz Središnje Hrvatske u slovenske centre rada"

- Znanstveni skup posvećen 730. obljetnici pisanog spomena imanja Komor na području današnje općine Bedekovčina, Udruga Pinta, Bedekovčina, 14. lipnja 1997.

Podnesak: "Demografski i gospodarski razvoj Bedekovčine"

- Međunarodni stručni skup Odjelka za geografiju Univerze u Ljubljani i Geografskog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.

Mr. Danijel Orešić, asistent

- Znanstveno savjetovanje s međunarodnim sudjelovanjem "Prirodoslovna istraživanja riječkog područja", Prirodoslovni muzej Rijeka, županija Primorsko-goranska, Grad Rijeka, 23. do 26. listopada 1996.

Podnesak (koautorstvo J. Ridanović): "Specifičnosti Vranskog jezera na Cresu - prilog geografskoj tipologiji jezera"

- Međunarodni stručni skup Odjelka za geografiju Univerze u Ljubljani i Geografskog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.

Dr. Dane Pejnović, docent

- Međunarodni stručni skup Odjelka za geografiju Univerze u Ljubljani i Geografskog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.

Dr. Zlatko Pepeonik, red. prof.

- Međunarodni znanstveni skup "Conditions of the Foreign Tourism Development in Central and Eastern Europe", Department of Regional and Tourism Geography, Wrocław University, Sklarska Poreba, Poljska, 22. do 24. listopada 1996.

Podnesak (koautorstvo V. Mikačić): "The Importance of Island Tourism to the Foreign Tourist Turnover of Croatia"

- Međunarodna konferencija "Bosna i Hercegovina poslije Dayton", Zagreb, 15. i 16. ožujka 1997.

- Međunarodni stručni skup Odjelka za geografiju Univerze u Ljubljani i Geografskog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.

Dr. Josip Ridanović, red. prof.

- Znanstveno savjetovanje s međunarodnim sudjelovanjem "Prirodoslovna istraživanja riječkog područja", Prirodoslovni muzej Rijeka, županija Primorsko-goranska, Grad Rijeka, 23. do 26. listopada 1996.

Podnesak (koautorstvo D. Orešić): "Specifičnosti Vranskog jezera na Cresu - prilog geografskoj tipologiji jezera"

- "Popularna srijeda" na Pedagoškom fakultetu u Mostaru, BiH, 20. studenog 1996.

Podnesak: "Hrvatski Jadran i hercegovački dio kao prirodna cjelina"

- Studijski boravak na Geografskom institutu Sveučilišta u Würzburgu, Njemačka, 12. do 20. prosinca 1996.

U znanstvenom kolokviju dana 18. prosinca 1996. sudjelovao s podneskom "Geographie des Meeres - Die Rolle und Bedeutung in den modernen Weltentwicklungsprozessen"

- Međunarodni stručni skup Oddelka za geografiju Univerze u Ljubljani i Geografskog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.

Dr. Miroslav Sić, red. prof.

- 17. zborovanje slovenskih geografa 1996., Ptuj - Ormož - Ljutomer, Slovenija, 23. do 26. listopada 1996. Gostujuće sudjelovanje.

- Međunarodni stručni skup Oddelka za geografiju Univerze u Ljubljani i Geografskog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.

Podnesak: "Posebnosti Istre kao granične regije Hrvatske"

Dr. Zoran Stiperski, viši asistent

- Znanstveni skup "Eko-efikasnost u hrvatskoj industriji", Hrvatska gospodarska komora i Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj, Zagreb, 28. siječnja 1997.

- Međunarodni stručni skup Oddelka za geografiju Univerze u Ljubljani i Geografskog odsjeka PMF-a Sveučilišta

u Zagrebu, Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.

- Znanstveni skup posvećen 730. obljetnici pisanog spomena imanja Komor na području današnje općine Bedekovčina, Udruga Pinta, Bedekovčina, 14. lipnja 1997.

Podnesak: "Demografsko.gospodarska analiza Bedekovčine"

Podnesak: "Atraktivnost Bedekovčine u Krapinsko-zagorskoj županiji"

- International Conference "Challenged Bordelands - Trascending Political and Cultural Boundaries", Klagenfurt, Austrija, 23. do 28. rujna 1997.

Podnesak (koautorstvo V. K. Pavlakovich): "The Zagreb Region at the Double Doorsteps"

- Znanstveni međunarodni skup "Population changes in urban regions of the east-central Europe in the conditions of their socio-economic transformations", Institut za ekonomsku geografiju i prostorno planiranje Sveučilišta u Lodzu, Lodz, Poljska, 27. do 30. rujna 1997.

Podnesak (koautorstvo D. Feletar): "Processes of transition as factor of change in number and structure of population in counties seats and towns of Croatia"

Dr. Tomislav Šegota, red. prof.

- Međunarodni stručni skup Oddelka za geografiju Univerze u Ljubljani i Geografskog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.

Dr. Milan Vresk, red. prof.

- 17. zborovanje slovenskih geografa 1996., Ptuj - Ormož - Ljutomer, Slovenija, 23. do 26. listopada 1996. Gostujuće sudjelovanje.
- Međunarodni stručni skup Oddelka za geografiju Univerze u Ljubljani i Geografskog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.

**MEĐUNARODNI STRUČNI SKUP
ODDELKA ZA GEOGRAFIJU
UNIVERZE U LJUBLJANI I
GEOGRAFSKOG ODSJEKA PMF-a
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
Brežice (Čatež), Slovenija, 16. svibnja 1997.**

U sklopu suradnje Geografskog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu i Oddelka za geografiju Sveučilišta u Ljubljani održan je 16. svibnja 1997. godine stručni skup i sastanak pod naslovom "Posvet o geografskih pogledih na regionalno razvojno problematiku obmoćij ob slovenko-hrvaški meji".

Naime, geografski odjeli u Zagrebu i Ljubljani na prijašnjem susretu u Zagrebu dogovorili su radnu suradnju po pitanju razvoja graničnih područja, ali i po ostalim pitanjima suradnje dviju država koja nalaze svoj odraz u geoprostoru. U tom smislu dva geografska odjela sastala su se da bi raspravili moguću konkretizaciju tako određene znanstvene suradnje.

Skupu su s Geografskog odsjeka PMF-a u Zagrebu bili nazočni prof. dr A. Bognar, prof. dr D. Feletar, prof. dr M. Friganović, prof. dr P. Novosel-Žic, prof. dr Z. Pepeonik, prof. dr J. Ridanović, prof. dr M. Sić, prof. dr T. Šegota, prof. dr M. Vresk, doc. dr D. Njegač, doc. dr D. Pejnović, dr Z. Curić, dr

Z. Stiperski, mr K. Bašić, mr A. Filipčić, mr M. Ilić i mr D. Orešić. S Oddelka za geografiju FF Univerze u Ljubljani na skupu su bili nazočni akad. dr I. Gams (red. prof. u miru), dr V. Klemenčić (red. prof. u miru) prof. dr A. Černe, prof. dr A. Gosar, prof. dr F. Lovrenčak, prof. dr M. Pak, prof. dr D. Plut, doc. dr M. Klemenčić, mr M. Krevs i bibliotekarka J. Turk.

Program skupa bio je slijedeći: Ujutro su se članovi dvaju ustanova okupili u Motelu Čatež, gdje je sudionike pozdravio načelnik općine Brežice Jože Avšič i uvodno ih upoznao s ovim pograničnim krajem. Podijeljeni su promotivni materijali, a Dušan Blatnik, direktor *Zavoda za prostorsko načrtovanje in razvoj* upoznao je nazočne sa stanjem i predviđenim zahvatima u prostornom planiranju. Potom su informacije o organizacijskim, kadrovskim, studijskim i znanstvenim novostima na svojim ustanovama razmijenili predstojnik Oddelka za geografiju FF u Ljubljani prof. dr Mirko Pak i pročelnik Geografskog odsjeka PMF-a u Zagrebu prof. dr Miroslav Sić. Uslijedila je rasprava o problemima obaju odjela, o nastavnom i znanstveno-istraživačkom radu. Na kraju tog dijela sastanka dogovoreni su daljnji oblici suradnje dvaju odjela. Zaključeno je: da se obnovljeni susreti obaju odjela održavaju svake godine; da se u sklopu proširenja suradnje nastavi godišnja razmjena predavača s povećanjem na nekoliko sati ili čak i dana gostovanja; da se obnovi razmjena mladih istraživača, pa i studenata u sklopu znanstveno-istraživačkoga rada; da se pri izradi seminarskih i diplomskih radova studentima ponudi više literature i upoznaju stručni dosezi iz drugog središta; da se poboljša suradnja prigodom izvođenja terenske nastave. U raspravi je također iznesena želja da se pokuša organizirati zajednički susret s Münchenskim geografima.

U drugom dijelu skupa izlaganja su imali prof. dr A. Bognar (Političko-geografske

implikacije razvoja pograničnih područja RH), prof. dr A. Černe (Slovenija - infrastrukturni koridor?), prof. dr M. Sić (Posebnosti Istre kao granične regije Hrvatske) i prof. dr D. Plut (Nekateri okoljevarstveni problemi slovenskih regij ob slovensko-hrvaški meji). Izlaganja su popraćena stručnim raspravama.

Poslijepodnevni i završni dio skupa bio je terenski obilazak, posebno objekata u Sloveniji od značaja i za Hrvatsku, odnosno za pogranični pojas. Geografi su obišli dio granice, prošli kroz poslovno trgovačko središte u Slovenskoj vasi, te se nakratko zaustavili kod zatvorena mosta preko Bregalnice u Slovenskoj vasi. Sudionici su se dulje zadržali na međunarodnom graničnom prelazu Obrežje (Bregana) gdje su zapovjednik policije i voditelj carine iznijeli svoje tipične probleme i rado odgovarali na pitanja geografa. Slijedeće dulje zaustavljanje bilo je u Termama Čatež, gdje je ravnateljica iznijela osnovne podatke toplicama i povelu sudionike u razgledavanje suvremene "Termalne riviere". Pri kraju terenskog obilaska sudionici su posjetili trgovački centar Intermarket, gdje su također iscrpno obaviješteni o poslovanju i gravitacijskom dosegu centra.

TERENSKA NASTAVA (prema izvještajima voditelja)

I. godina

Terenska nastava s dijelom studenata Geografskog odsjeka I. godine (svi smjerovi) izvedena je po otoku Krku u trajanju od tri dana pod vodstvom prof. dr Petrice Novosel-Žic. Troškove terenskog izlaska su snosili sami studenti.

Osnovni cilj bio je upoznavanje prostora i orijentacija u njemu posredstvom topografske karte, što je vezano uz kolegij

kartografija i uvod u kartografiju. Prema tome, težište rada bilo je na uočavanju prirodnih i društvenih obilježja otoka autoprijom, uz dodatna objašnjenja. Ukazivalo se je na specifičnosti onih problema koji proizlaze iz geografske činjenice o otočnosti, a koji su zajednički čitavom našem otočnom prostoru.

Most *Otok Krk* i aerodrom Rijeka koji se je prešao pješice bili su odabrani lokaliteti za naglašavanje prometnih problema i blagodati ne samo Krka, već i otokâ uopće.

Uz suvremeno stanje i novo industrijsko okruženje u Omišlju bio je neminovan "susret" s krčkim knezovima Frankopanima koji će se i nadalje spominjati (zbog profila povijest-geografija). Uz kaštel Omišalj, te Njivice i Malinsku - naselja disperznog tipa, cilj je bio upoznati i središte otoka - gradić Krk. Kroz veoma zanimljiv, te povijesno i kulturno važan sakralni kompleks stručno su nas vodili biskupski kancelar msgr. V. Župan i župnik vlč. A. Toljanić. S obilaskom Dobrinjštine, koja se zahvaljujući turizmu i revitalizaciji poljoprivrede demografski oporavlja, apsolviran je čitav sjeverni i srednji Krk.

Podrobno je prijeđen i južni, visoki Krk i sva naselja. Pučan je bio uspon na vrh Treskavac, prijeđen pješice. Duž ovog profila Punat - Treskavac uočene su izmjene gospodarskih pojasa: maslinici, drmuni, vinogradi, komunade. Istaknuta je razlika između turistički usmjerene Baške i Punta, te mahom poljodjelskog Vrbnika. Značenje Vrbnika u prošlosti shvatilo se je u Vitezovićevoj knjižnici koja Vrbnik čini "Atenom glagoljice". Tako je u cjelosti zaokružena morfološko-pejzažna slika otoka, a većim dijelom i društveno-gospodarska.

Dio terenske nastave za studente I. godine koji nisu bili na terenskoj nastavi na otoku Krku, održan je 13. lipnja 1997. Terenski izlazak proveden je u prostoru prigorja Medvednice (Trg bana Josipa

Jelačića - Cmrok - Gornje Prekrižje - Šestine - Medvedgrad) pod vodstvom mr. Aleksandra Toskića, asistenta.

Studenti su upoznati s osnovnim prirodno-geografskim i društveno-geografskim obilježjima tog prostora te s prostornim razvojem i značenjem Zagreba. Objašnjeno je značenje prirodne osnove i društvenih čimbenika u razvoju grada, njihov odraz na specifični povijesni razvoj zagrebačke urbane regije te osnovne karakteristike Medvednice.

Posebni dio terenske nastave obuhvatio je praktični rad studenata s geografskom kartom (prepoznavanje sadržaja i orijentacija karte) i kompasom. Osnovna svrha ovog dijela terenske nastave bila je osposobiti studente da praktično primjene stečena znanja o orijentaciji koja su stekli u sklopu kolegija *kartografija* i *uvod u kartografiju* te ih uputiti da pravilno interpretiraju i koriste topografske karte.

II. godina

Terenska nastava za studente II. godine studija smjerova geografija, geografija-povijest, povijest-geografija i geologija-geografija iz kolegija *geomorfologija*, *hidrogeografija*, *demogeografija* i *agrarna geografija* održana je na području otoka Visa i Biševa te Palagruže u razdoblju od 23. do 29. svibnja 1997. godine.

Na terenskoj nastavi sudjelovalo je 90 studenata te prof. dr A. Bognar, prof. dr M. Friganović, prof. dr A. Malić, prof. dr J. Ridanović, dr D. Mihljević, mr. K. Bašić, mr D. Perica, mr D. Orešić i stručni suradnik I. Rendulić. Voditelj terenske nastave bio je prof. dr A. Bognar, a režiser mr D. Perica.

Osnovni cilj terenske nastave bio je upoznati studente s temeljnom demogeografskom, hidrogeografskom, geomorfološkom i agrarnogeografskom problematikom

naših pučinskih srednjodalmatinskih otoka. Program rada bio je:

23. svibnja: Vlakom se putovalo do Splita, a zatim trajektom i autobusom do Visa, odnosno Komiže. U Splitu je o općoj geografskoj problematici grada i njegovom metropolitanskom području predavanje održao prof. dr M. Friganović, a o geomorfološkim i geološkim značajkama Splita i šire okolice prof. dr A. Bognar.

24. svibnja: Studenti su bili podijeljeni u dvije skupine. Prva skupina (studenti geografije i geologije-geografije) pod vodstvom redovnih profesora dr J. Ridanovića, dr A. Malića i dr A. Bognara brodom je posjetila otočje Palagruže i upoznala se s osnovnim geomorfološkim, hidrogeografskim te općim prirodnogeografskim i geološkim značajkama otočja. Druga skupina pod vodstvom dr. M. Friganovića, red. prof. i dr D. Mihljevića, višeg asistenta upoznala se s osnovnom demogeografskom, geološkom i općom geografskom problematikom otoka Visa, posebno područja Komiže.

25. svibnja: Studenti su ponovno podijeljeni u dvije skupine. Prva skupina (geografija-povijest i povijest-geografija) pod vodstvom dr A. Bognara, red. prof. posjetila je otočje Palagruže, uz sličan program izvođenja nastave kao prva skupina prethodnoga dana. Druga skupina studenata (geografija, geologija-geografija) pod vodstvom redovnih profesora dr M. Friganovića, dr J. Ridanovića i dr A. Malića posjetila je brodom otok Biševo, gdje su se, uz posjet abrazijskoj pećini Modra spilja, upoznali s demogeografskim, hidrogeografskim i agrarnogeografskim značajkama i problemima otoka.

26. svibnja: Prva skupina studenata (geografija i geologija-geografija) posjetila je otok Biševo s Modrom spiljom pod vodstvom prof. dr A. Bognara, gdje su upoznati s općim geografskim, geomorfološkim i strukturalnogeomorfološkim značajkama otoka. Istodobno, druga skupina studenata

(geografija-povijest i povijest-geografija) pod vodstvom prof. dr M. Friganovića, prof. dr J. Ridanovića i prof. dr A. Malića upoznala se s temeljnom geografskom problematikom Visa.

27. svibnja: Posjetom naselju Komiža i njegovim važnijim kulturnim ustanovama (ističe se Muzej ribarstva), studenti su se upoznali s osnovnim geografskim i durgim problemima razvoja naselja i njegove okolice. Pod vodstvom višeg asistenta dr D. Mihljevića studenti su obavili strukturno-geološko i strukturnogeomorfološko rekonosciranje područja zaljeva Komiže.

28. svibnja: Rezimiravši rezultate terenske nastave, redovni profesori su studentima održali pregledna predavanja. U ime studenata II. godine, nastavnika i suradnika, prigodnim govorima prof. dr J. Ridanović i prof. dr A. Bognar zahvalili su se na dugogodišnjoj suradnji prof. dr M. Friganoviću, te mu zaželjeli sretan 70. rođendan i puno zdravlja i sreće u mirovini.

29. svibnja: Povratak u Zagreb putem Splita i Knina.

III. godina

Prvi dio terenske nastave za studente II. godine studija smjerova geografija, geografija-povijest, povijest-geografija i geologija-geografija iz kolegija urbana geografija i prometna geografija održana je na području zadarske regije u razdoblju od 2. do 5. lipnja 1997. godine.

Terensku nastavu izveli su prof. dr Milan Vresk i prof. dr Miroslav Sić uz pomoć mr Milana Ilića i mr Aleksandra Toskića, a sudjelovalo je ukupno 89 studenata.

Cilj terenske nastave bio je da se na primjeru zadarske regije i regionalnog centra Zadra, te susjednih centara Šibenika i Knina utvrde i prošire znanja stečena na predavanju iz *urbane geografije* i *prometne*

geografije te da se, uz to, studenti upoznaju s općim karakteristikama prostora koji imaju ključnu ulogu u povezivanju sjevernog i južnog dijela Hrvatske.

Program terenske nastave izveden je kako slijedi:

2. lipnja: Zagreb - Karlovac - Josipdol - Gospić - Karlobag - Zadar - Biograd.

3. lipnja: Biograd - Zadar - Novigrad - Posedarje - Obrovac - Benkovac - Biograd.

4. lipnja: Biograd - Posedarje - Pag - Novalja - Nin - Biograd.

5. lipnja: Biograd - Šibenik - Drniš - Knin - Gračac - Plitvice - Karlovac - Zagreb.

Na terenskoj nastavi korišteni su raznovrsni oblici rada: izlaganje nastavnika tijekom cijeloga putovanja, referiranje studenata o prethodno zadanim temama te kraći terenski obilasci u cilju upoznavanja najznačajnijih objekata urbanog i prometnog karaktera. o nekim konkretnim pitanjima informacije stručnog karaktera pružili su i nastavnici iz odgovarajućih centara (doc. dr D. Magaš u Zadru i dr.). Sve to, kao i dobra organizacija putovanja, pridonjelo je punom uspjehu ove terenske nastave.

Drugi dio terenske nastave studenata III. godine svih smjerova, iz kolegija *industrijska geografija* izveden je na otoku Krku 9. i 10. lipnja 1997. godine pod stručnim vodstvom prof. dr D. Feletara, dr Z. Stiperskog i mr A. Filipčić. Osnovni zadatak ove terenske nastave bilo je istraživanje utjecaja procesa litoralizacije industrije na transformaciju otoka, s posebnim naglaskom na općini Omišalj.

Tijekom putovanja studenti su od nastavnika dobili odgovarajuće informacije o prirodnogeografskim obilježjima, kao i o značenju i razvoju prometne infrastrukture i osobito glavnih naselja od Karlovca do Rijeke i Kraljevice.

Nakon smještaja, u prostorijama hotela "Adriatic" u Omišlju upriličen je razgovor s načelnikom općine Omišalj gosp. Antunom

Dujmovićem, te pročelnikom za društvene djelatnosti omišaljske općine gosp. Damirom Jakovčićem. Oni su izložili najvažnije povijesne, gospodarstvene i demografske podatke o naselju i općini Omišalj, s posebnim osvrtom na razvoj i značenje industrije DINE i terminala JANAF-a, kao i odnosa Omišljana prema tim objektima. O geografskim značajkama otoka Krka, osobito sjevernog Krka, govorili su voditelji terenske nastave. Na kraju se vodila opširna rasprava, uz velik broj pitanja studenata.

Poslijepodne su studenti proveli upit u 250 domaćinstava Omišlja (bilo je osnovano 46 studenskih dvojki, a svaka je skupina ispunila 5 do 6 upitnika). Upit se odnosio na prikupljanje mišljenja Omišljana o kakvoći življenja u Omišlju, s posebnim naglaskom na odnos prema postojećoj industriji.

Drugi dan studenti su najprije posjetili pogone JANAF-a. Vodič im je bio jedan od rukovoditelja ove tvrtke, gosp. Nikola Žuvić. Najprije je studentima pred prikazom protezanja naftovoda objašnjeno značenje, a potom razvoj i obujam prometa. Bilo je i studentskih pitanja. Studenti su se autobusima proveli kroz industrijski prostor JANAF-a, uz stručna objašnjenja. Nakon toga studenti su bili u posjeti kemijskoj industriji DINA, gdje su uz stručno vodstvo dvaju inženjera i jedne ekologinje dobili osnovne informacije o ovoj industriji, te razgledali najvažnija postrojenja. Osobito su bile važne informacije o utjecaju i značenju DINE u razvoju ovog dijela Hrvatske, te o onečišćenju okoliša.

Slijedio je geografsko-povijesni presjek sjevernog i srednjeg dijela otoka Krka. Studenti su upoznati s razvojem i kulturnim spomenicima Omišlja, a potom je dat presjek od Omišlja do Punata. Upriličen je i posjet franjevačkom samostanu na otočiću Košljunu, gdje je gvardijan studentima govorio o značenju djelovanja franjevaca na ovom prostoru, a povodom 550. obljetnice dolaska

na Košljun. U Puntu je posjećena i staro-hrvatska crkva sv. Dunata. Posebno je bio zanimljiv posjet Vrbničkom polju, uz stručna objašnjenja, posebno o važnosti poljodjelstva u prošlosti i danas. Na kraju posjećeno je područje općine Dobrinj, gdje je razgledano naselje Dobrinj sa svim najvažnijim kulturno-povijesnim spomenicima te staro-hrvatska crkva u Sv. Vidu.

IV. godina

Terenska nastava za studente IV. godine studija geografije svih smjerova iz kolegija *regionalna geografija Hrvatske, turistička geografija i metodika nastave geografije* izvedena je prema nastavnom programu u Dubrovačko-neretvanskoj županiji od 2. do 8. lipnja 1997. U izvođenju nastave sudjelovao je 81 student pod stručnim vodstvom prof. dr. Zlatka Pepeonika, dr. Zorana Curića, dr. Dražena Njegača i dr. Dane Pejnovića.

Cilj terenske nastave bio je neposredno upoznati regionalno-geografsku strukturu, suvremene društvenogeografske procese i oblike turističke valorizacije u dijelu Središnje i Gorske Hrvatske te Južnom hrvatskome primorju.

Nastava je ostvarena prema slijedećem programu:

2. lipnja: Zagreb - Knin - Sinj - Imotski - Klek. Duž puta istaknute su osnovne regionalno-geografske karakteristike i suvremeni prostorni procesi u južnom dijelu Zagrebačke urbane regije, karlovačkom pokuplju i Kordunu. Na proputovanju kroz istočnu Liku izloženo je povijesno-geografsko značenje Krbave kao žarišta cijele ličke zavale, predočena geoprostorna struktura i razmotren postojeći problem demografske i gospodarske revitalizacije. U Kninu je obrazložen kontinuitet značenja geografskog položaja, njegova geoprometna i geostrateška funkcija, te posebnosti suvremenog razvoja tog

subregionalnog središta Sjeverne Dalmacije. Na slapovima Krčića i vrelu Cetine zorno su predočene posebnosti krške hidrologije, a na primjeru hidroakumulacije Peruča i način, odnosno posljedice društvene valorizacije hidropotencijala rijeka jadranskog slijeva. U Sinju je razmotrena suvremena uloga toga naselja, posebno u svijetlu nove prometne povezanosti sa Splitom. U Imotskom su, uz ostalo, studenti posjetili Crveno i Modro jezero kao specifične fenomene krša.

3. lipnja: Opuzen (Fortica, naselje) - ušće Neretve - Ploče - Baćinska jezera. Studenti su upoznali jedinstven meliorativni pejzaž donje Neretve, oblike recentne komercijalne valorizacije i suvremene probleme poljoprivredne proizvodnje. Na ušću Neretve percipirali su jedini primjer poldera na istočnojadranskoj obali i suvremena nastojanja u cilju vrednovanja plitkih poplavnih površina. Na primjeru stagnantnog razvoja Opuzena obrađena je problematika prostorne organizacije, definirana položajem i međusobnim odnosom triju vodećih središnjih naselja tog područja - Metkovića, Opuzena i Ploča.

Pri obilasku Baćinskih jezera istaknuta je razlika hidrografskih značajki i geomorfoloških procesa između poplavne ravnine Neretve i krškog okvira delte, te razmotrene različite mogućnosti njihove gospodarske (turističke) valorizacije. Težišni dio nastave u tom dijelu delte posvećen je prometno-geografskoj problematici vezano uz luku Ploče i njezinu funkciju prometnog terminala Bosne i Hercegovine.

4. lipnja: Neum - Hutovo blato - Svitava - Metković. Posjetom Neumu studenti su upoznati s bosansko-hercegovačkim priobaljem koje prekida teritorijalni kontinuitet Republike Hrvatske, razlozima nastanka te tampon-zone između mletačkog posjeda i Dubrovačke Republike krajem 17. stoljeća, te njezinim suvremenim geopolitičkim i

geoprometnim implikacijama. Obilaskom Hutova i Svitova blata dobili su neposredan uvid u značajke ornitološkog i ihtiološkog rezervata, a upoznata je i ornitološka zbirka u Metkoviću. Pri obilasku gradske jezgre Metkovića upoznati su sa specifičnostima suvremenog razvoja glavnog naselja delte Neretve.

5. lipnja: Vid - Ljubuški - Međugorje - Čapljina. Obilaskom bogatog arheološkog fundusa antičke Narone u Vidu studenti su dobili zornu predodžbu lokaliteta i veličine glavnog središnjeg naselja donje Neretve u rimskom razdoblju. Upoznavanje suvremene geografske problematike šireg područja dopunjeno je turistički privlačnim sadržajima: prirodnim - slapovi Kravice i duhovnim - Međugorje, pri čemu je ovim posljednjim demonstriran jedinstven primjer socijalno-geografske transformacije prostora s tradicionalnom, dinarskom sociokulturnom tradicijom pod utjecajem inovacijskog čimbenika. Sastavni dio suvremenih procesa u dijelu Hercegovine je i ubrzano gospodarsko prestrukturiranje tradicionalnih agrarnih poljskih zona (Ljubuški, Čapljina).

6. lipnja: poluotok Pelješac - otok Korčula. Studenti su upoznali specifičan dio prostora dubrovačke regije u kojem se prelamaju gravitacijski utjecaji Dubrovnika i Splita. Studenti su u Stonu upoznali materijalne, ali i druge posljedice nedavnih potresa. Na primjeru unutrašnjosti Pelješca razmatrana je depopulacija stare agrarne zone. Studenti su razmotrili razlike između prenamaglašene gospodarske usmjerenosti grada Korčule i polivalentnosti Vela Luke.

7. lipnja: Dubrovačko primorje. Studentima je predočena transformacija jadranskog priobalja pod utjecajem turizma, kao i ratne posljedice. Posebno je obrađena geografska problematika razvoja i današnjeg značenja Dubrovnika. Radni dan je svršen posjetom Konavlima i Arboretumu Trsteno.

8. lipnja: Makarsko primorje - Split - Šibenik - Zadar - Zagreb. Uz navedeni put studenti su upoznati s turistički privlačnim sadržajima naselja srednje i sjeverne Dalmacije, fizionomskim i funkcionalnim promjenama koje su se dogodile od početka 60-ih godina, te suvremenim problemima razvoja i organizacije prostora. Razmotren je odnos Splita, Šibenika i Zadra kao vodećih dalmatinskih središta.

Terenska nastava poslijediplomskog studija - I. godina

U razdoblju od 5. do 9 lipnja 1997. godine održana je terenska nastava za studente I. godine poslijediplomskoga studija na Geografskom odsjeku i to na području plita i šire okolice pod vodstvom redovitih profesora dr. Josipa Riđanovića (Geografsko vrednovanje voda u uređenju prostora), dr. Adolfa Malića (Agrarni prostori i prostorno uređenje) i dr. Andrije Bognara (Aplikativna geomorfologija i geomorfološko kartiranje). Plan i program terenske nastave bio je sljedeći:

5. lipnja: Odlazak u Split.

6. lipnja: Posjet Građevinskom fakultetu u Splitu, gdje je skupinu primio dekan fakulteta, a akademik prof. dr. Ognjen Bonacci je održao predavanje o problematici vodoopskrbe grada Splita i okolice te o temeljnim značajkama cirkulacije vode u kršu. Uslijedio je izlazak na estuarijsko ušće riječice Žrnovnice u Stobreču i njezinu dolinu do Vrila. Prof. dr. J. Riđanović i prof. dr. A. Bognar naznačili su pri tom temeljne hidrološke, hidrogeološke i geomorfološke značajke prostora. Na dijelu izlaska u Poljica prof. dr. A. Malić je na primjeru udolina Poljica razglorio agrarnogeografsku problematiku podgorja Mosora. U Katunima je skupina posjetila grob prof. dr. Ive Rubića.

Tijekom poslijepodneva preko zaravni Zadvorja i dijela doline Cetine skupina je

zastala na ušću rijeke Cetine u Omišu, gdje je na delti prof. dr. A. Bognar održao predavanje o geomorfološkim specifičnostima deltatog ušća rijeke.

7. lipnja: Terenski rad započeo je na ušću Jadra kod Vranjica, nakon čega je nastavljen preko Solina do izvorišta riječice Jadro. Put je bio popraćen stručnim informacijama prof. dr. J. Riđanovića i prof. dr. A. Bognara. Na samom izvorištu je upravitelj kaptaže poslijediplomante upoznao s temeljnim hidrološkim podacima i mehanizmom rada gradskog vodovoda Splita. Dolinom Ilijine tekućice, glavnog pritoka Jadra, preko Klisa i udoline Blaca skupina se popela na vrh hrpta Kozjaka (779 m). Tu je studijsku skupinu srdačno primila posada prve radarske postaje na Jadranu, zahvaljujući sudioniku poslijediplomantu pukovniku Ivanu Beljanu. S ove istaknute točke su profesori poslijediplomskoga studija ukazali na temeljne probleme i značajke razvoja Splita i njegove okolice u našoj najvećoj hrvatskoj županiji.

U poslijepodnevnom satima terenska nastava nastavljena je u polju u kršu Dugo polje i spilji Vranjači na Malom Mosoru, gdje su prof. dr. J. Riđanović i prof. dr. A. Bognar održali predavanje o hidromorfološkim značajkama krša. U smiraj dana skupina je posjetila tvrđavu Klis, gdje je izlaganje održao sudionik poslijediplomant Krešo Glavina.

8. lipnja: Terenska nastava održana je na putu preko Muća i Otavica, gdje je razgledan mauzolej Meštrovića, dolinom Čikole do Drniša i kroz sjevernodalmatinsku zaravan do jezera Visovac u dolini Krke. Na otoku Visovcu skupina je posjetila franjevački samostan. Uslijedio je povratak preko Skradina i Šibenika, zatim Boraje, Segeta i Trogira, kroz Kaštela, u Split. Navečer su nastavnici uz suradnju studenata poslijediplomanta rezimirali osnovne rezultate uspješno izvedene terenske nastave.

9. lipnja: Povratak u Zagreb.

Nastavnici ovom prigodom zahvaljuju

ponajprije poslijediplomantu pukovniku Ivanu Beljanu na besplatnom smještaju u vojnom odmaralištu Hotel Zagreb. Posebnu zahvalnost nastavnicima i studentima duguju i poslijediplomantu Kreši Glavini, koji je skupinu na terenu besplatno prevažao vlastitim autobusom.

USPOMEN

Prof. dr Hinko pl. Cvetašin Hranilović (1860. - 1922.)

Hinko Hranilović rođen je 14. 6. 1860. u Zagrebu gdje je svršio pučku i srednju školu. Geografiju i povijest studirao je u Grazu, Beču, Berlinu i Oxfordu. Doktorirao je u Grazu. Kao srednjoškolski profesor službovao je u Rijeci, Zemunu i Zagrebu. Godine 1893. preuzima Katedru za geografiju na Sveučilištu u Zagrebu, te 1908. postaje redovni profesor geografije. Umro je u Zagrebu 15. 4. 1922. godine.

Dr Hinko Hranilović objavio je oko 20 znanstvenih radova i mnogo stručnih članaka u različitim stručnim hrvatskim i njemačkim časopisima. Bavio se metodologijom geografije i fizičkom geografijom, uglavnom geomorfološkim problemima krša u Hrvatskoj. S D. Hircom izdao je 1900. godine knjigu Zemljopisni i narodopisni opis Kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, a iste godine s Kozennom i Geografski atlas.

Bio je odbornikom i vođom Hrvatskog Sokola u Zagrebu, te pisao članke za mladež u sokolskom i športskom duhu.

Prof. dr Ivo Rubić (1897. - 1961.)

Ivo Rubić rođen je 15. siječnja 1897. u Sumartinu na Braču, a umro je 2. travnja 1961. u Rogaču kod Grohota na otoku Šolti. Osnovnu školu svršio je u rodnom mjestu, a klasičnu gimnaziju u Splitu. Od 1916. do 1919. godine polazio je katoličku teologiju u

Prof. dr. Ivo Rubić

Zadru, a zatim je studirao geografiju i povijest na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Beču i Ljubljani, gdje je i diplomirao 1923. godine. Kraće je doba bio asistent u Geografskom institutu Univerze u Ljubljani, a potom od 1924. do 1941. profesor na gimnaziji u Splitu. Godine 1931. bio je na studijskom boravku u Njemačkoj i Francuskoj. Za vrijeme drugog svjetskog rata radio je u gimnaziji u Slavonskom Brodu i u Učiteljskoj školi u Križevcima. Tijekom 1945. i 1946. godine stalni je član komisije za razgraničenje kod Predsjedništva vlade NR Hrvatske. Za izvanrednog profesora na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu izabran je 1946., a za redovnog profesora 1953. godine.

Znanstveno usmjerenje bilo mu je antropogeografija i ekonomska geografija, a prostorno je bio najviše okrenut k našem primorju, napose otocima. Napisao je preko 60 radova, a tome treba pribrojiti velik broj članaka u enciklopedijskim izdanjima Leksikografskog zavoda iz Zagreba i obilje stručnih i popularnih radova iz geografije i

povijesti. Objavio je i nekoliko knjiga, među kojima je najpoznatija "Naši otoci na Jadranu", koja je doživjela nekoliko izdanja.

Ivo Rubić je jedan od osnivača i prvi predsjednik Geografskog društva Slovenije te pokretač "Geografskog vestnika". Za boravka u Splitu najtješnije surađuje s "Jadranskom stražom", u kojoj je nositelj djelatnosti i glavni tajnik. Njegovom zamisli i zalaganjem osnovan je Pomorski muzej u Splitu. Kao sveučilišni profesor naveliko je angažiran u radu Geografskog zavoda i Geografskog društva, kojemu je jedan od obnovitelja-osnivača i prvi potpredsjednik.

Prof. dr Josip Roglić (1906. - 1987.)

Josip Roglić rođen je 14. ožujka 1906. u Župi Biokovskoj, a umro u Zagrebu 18. listopada 1987. Pučku školu polazio je u rodnom mjestu, a klasičnu gimnaziju u Splitu. Diplomski ispit iz geografsko-geološke skupine znanosti položio je 1930. godine na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Godine 1934. obranio je doktorsku disertaciju na istom fakultetu pod naslovom "Biokovo - fizičko-geografske osobine", koja je objavljena u izdanju Geografskog društva u Beogradu. Nastavnu 1934./'35. proveo je na usavršavanju na sveučilištima u Strasbourgu i Montpellieru, a 1938./'39. na sveučilištima u Berlinu i Beču. Od 1931. do 1941. godine radio je na gimnazijama u Beogradu, a 1941. godine postavljen je za profesora I. ženske gimnazije u Zagrebu. Iste je godine upućen na službu Hrvatskom izdavačkom bibliografskom zavodu u Zagrebu, a kasnije Visokoj pedagoškoj školi, na kojoj je 1943. izabran za izvanrednog profesora.

Za redovnog profesora Filozofskog fakulteta izabran je 1945. godine, a 1946. pri osnivanju Prirodoslovno-matematičkog fakulteta ostao je u istom zvanju na novom fakultetu. Od 1945. godine voditelj je Geografskog zavoda, a od 1960. tada

Akademik Josip Roglić

utemeljena Geografskog instituta Sveučilišta. Nastavne godine 1947./'48. bio je dekan Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu. Bio je na znanstvenim boravcima u Francuskoj, Njemačkoj, Velikoj Britaniji, SAD-u, tadašnjem SSSR-u, Švedskoj, Mađarskoj, Rumunjskoj, tadašnjoj Čehoslovačkoj, Poljskoj i Kini.

U znanstvenom radu bio je djelatnan u mnogim geografskim disciplinama, no usmjeren na geomorfologiju, napose istraživanje krša. Bavi se i stanovništvom u graničnim područjima, ekonomsko-geografskom i posebno prometnom problematikom. Najviše piše o jadranskom priobalju i njegovom krškom zaleđu. Pozornost posvećuje i metodici geografije. U istraživanju krša stekao je svjetsko priznanje, a značajno je njegovo sudjelovanje u poslijeratnom razgraničenju s Italijom i u priključivanju Istre Hrvatskoj, njegovo zauzimanje u planiranju trase autoceste Zagreb - Split ("Zlatna nit"), te upozoravanje na svjetski proces litoralizacije i neminovnu potrebu

uključenja Hrvatske u njega. Objavio je 90-ak znanstvenih radova, od čega mnoge u vodećim inozemnim časopisima. Napisao je više udžbenika i izradio brojne studije za praktične namjene.

Od 1933. do drugog svjetskog rata bio je tajnik Geografskog društva u Beogradu. Godine 1947. izabran je za predsjednika Geografskog društva Hrvatske i biran je uzastopno na taj položaj do 1962. Više godina uređivao je Geografski glasnik i Radove Geografskog instituta PMF-a. Jedan je od utemeljitelja speleološkog društva Hrvatske, 1954 godine. Bio je predsjednik Saveza geografskih društava Jugoslavije od

1962. do 1964. Godine 1945. i 1946. rukovodio je radovima Komisije za razgraničenje u Predsjedništvu vlade NR Hrvatske i sudjelovao kao stručnjak u jugoslavenskom izaslanstvu na mirovnoj konferenciji u Parizu. Bio je član Njemačke akademije prirodnih znanosti - Leopoldina, počasni doktor Univerziteta u Dijonu, počasni član geografskih društava u Parizu i Frankfurtu te Mađarskog geografskog društva. Od 1960. bio je izvanredni, a od 1969. redovni član Razreda za prirodne znanosti današnje Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Kroniku uredio: Danijel Orešić